

Dwa mało znane gatunki *Macrolepidoptera* fauny
 Polski oraz dwa nowe gatunki *Microlepidoptera*
 Два малоизвестных вида *Macrolepidoptera* и два новых вида
Microlepidoptera польской фауны.

Two little known species of *Macrolepidoptera* of the fauna
 of Poland and two new species of *Microlepidoptera*

(Z 21 rysunkami na tablicach 1—3 (oraz 6 rysunkami w tekście).

napisał

Dr. S. TOLL, Katowice.

Zapewne wielu badaczom naszej fauny motyli nie jest znana krótka praca G. Warnecke pod tytułem „*Boarmia manuelaria* H. S. (*ilicaria* H. G.) in Mitteleuropa, insbesondere in Deutschland”, Entomol. Zeitschr., 54, 1940, Nr. 8, Stuttgart, str. 57—59. W pracy tej autor między innymi podaje, że dr. Trapp, Mühlhausen (Turynia) złowił w lipcu 1919 roku na światło w Bydgoszczy jeden okaz samiczy *Boarmia manuelaria* H. S.

O artykule tym wspomniął St. Adamczewski w pracy swej pod tytułem „Uzupełnienia i sprostowania do fauny motyli Polski” II, P. P. Ent., t. XX, 1950, str. 80.

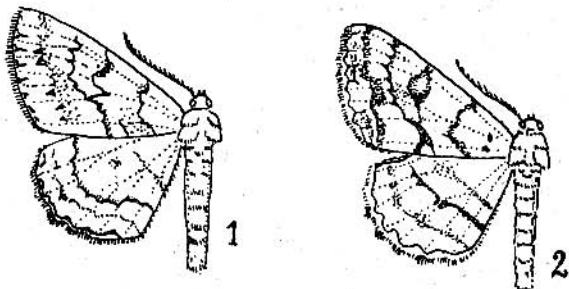
Ponieważ dotychczas nikt tego rzadkiego gatunku z Polski nie wykazał, jest więc to jedyna notatka o jego występowaniu u nas.

W podręcznikach istnieją tylko dwie bardzo nieudane ryciny tego motyla: jedna znajduje się w atlasie Hoffmana i Spulera, tabl. 62, fig. 4, która, jak twierdzi Warnecke, jest prawdopodobnie kopią ryciny 262 dzieła Herrich-Schaeffera, druga znajduje się w atlasie Seitzza, tom IV, tabl. 25 g, która również jest kopią ryciny 541 Herrich-Schaeffera. Ta ostatnia rycina jest niekształcona przez zielone zabarwienie i myli badającego.

Boarmia manuelaria H. S. jest bardzo podobna do *B. secundaria* Esp. i prawdopodobnie stale z nim mylona. Pomimo podobieństwa jednak, cechy odróżniające *B. manuelaria* H. S. od *B. secundaria* Esp., jak również od innych gatunków rodzaju *Boarmia* Tr. są takie, że przy dokładnym porównaniu pomyłka jest wykluczona. Najistotniejszą cechą wyróżniającą ten gatunek jest falista linia postmedialna skrzydeł dolnych, która jest zawsze wyraźna, biegnie równolegle z brzegiem zewnętrznym skrzydła i daleko odsunięta

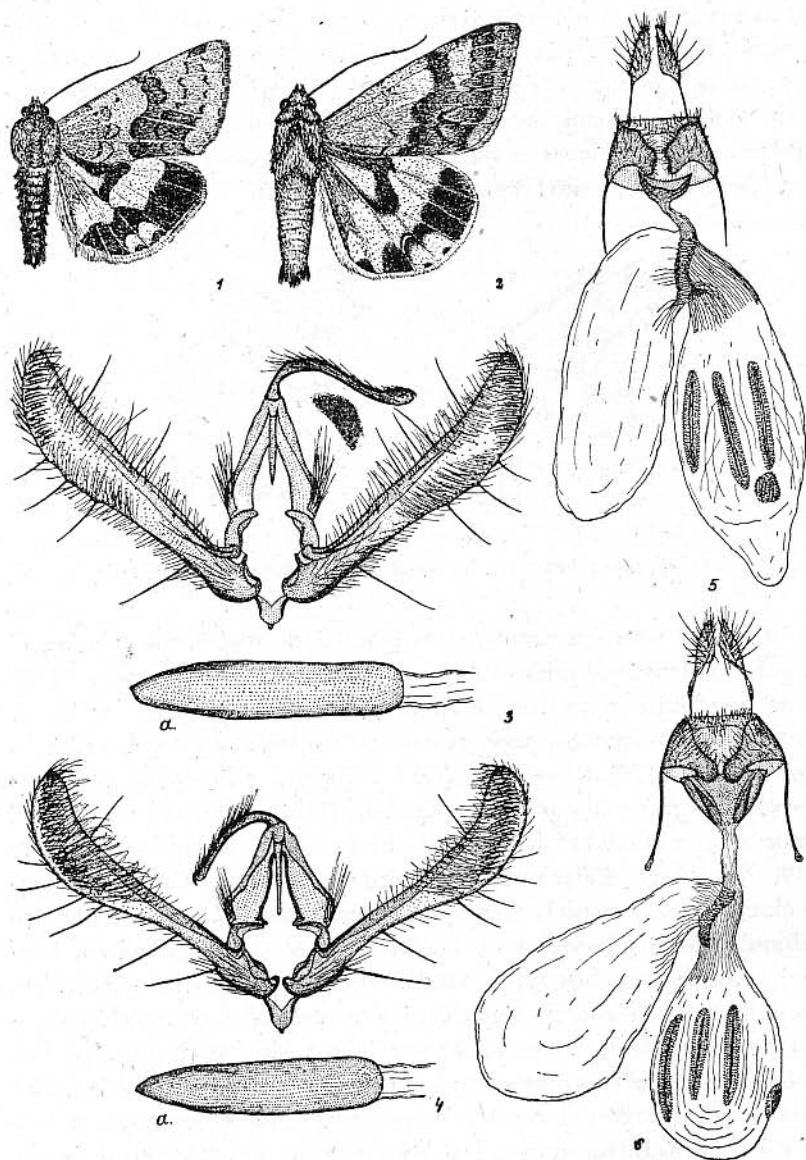
jest od plamki środkowej (fig. 1). Na stronie dolnej u *B. manuelaria* H. S., nie ma tak charakterystycznej dla *B. secundaria* Esp. jasnej plamy w środku brzegu zewnętrznego skrzydeł górnych. Dalsze szczegóły wyróżniające *B. manuelaria* H. S. od *B. secundaria* Esp. widoczne stają się przy porównaniu ryciny 1 z ryc. 2.

Chloridea maritima Grasl. (tabl. 1, fig. 2).

1. *B. manuelaria* H. S. 2. *B. secundaria* Esp. (kopie)

13 lipca 1950 roku zauważyłem w pobliżu Niedzicy w Pieninach, na polu koniczyny, szybko latającą za dnia sówkę, w której po bliższym zbadaniu poznałem *Chloridea maritima* Grasl., gatunek bardzo rzadko wykazywany, mieszany zazwyczaj z bardzo podobnym do niego *Chl. dipsacea* L. (tabl. 1, fig. 1). Adamczewski, który wykrył jego występowanie na Podolu (Przyczynek do znajomości fauny motyli Podola, Fragmenta Faun. Mus. Zool. Pol., t. IV, 1939, Nr. 9, str. 195), podał niektóre cechy wyróżniające ten gatunek od *Chl. dipsacea* L. Poza podanymi przez Adamczewskiego cechami (bardziej wydłużone i szpiczaste skrzydła przednie, bardziej skośnie przebiegająca środkowa przepaska na skrzydłach przednich), są jeszcze pewne różnice w kształcie czarnych nakreśleń na skrzydłach dolnych, szczególnie widoczne u samca. Półdługa ciemna plama, leżąca na żyłce poprzecznej, jest u *Chl. dipsacea* L. prawie równoległa do zewnętrznego brzegu skrzydła, u *Chl. maritima* Grasl., natomiast leży ona skośnie w stosunku do tegoż brzegu. Czarna przepaska biegnąca wzdłuż brzegu zewnętrznego jest u *Chl. maritima* Grasl. węższa, zwłaszcza w pobliżu żyłki an i węgła wewnętrznego. Przeważnie też okazy *Chl. maritima* Grasl. są nieco większe od okazów *Chl. dipsacea* L.

Tabl. 1.

Fig. 1. *Chloridea dipsacea* L.

Fig. 2. *Chloridea maritima* Graslin.

Fig. 3. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative appa-

- ratus of the male) *Chloridea maritima* Grasl., Pieniny, Niedzica 13 VII. 1950. a. *Aedoeagus*. Preparat Nr. 103.
- Fig. 4. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Chloridea dipsacea* L., Podole, 31. VII. 1938. a. *Aedoeagus*. Preparat Nr. 104.
- Fig. 5. Samiczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самки, copulative apparatus of the female) *Chloridea dipsacea* L., Podole; 18. V. 1937. Preparat Nr. 106.
- Fig. 6. Samiczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самки, copulative apparatus of the female) *Chloridea maritima* Grasl., Gallia meridionalis. Preparat Nr. 105.

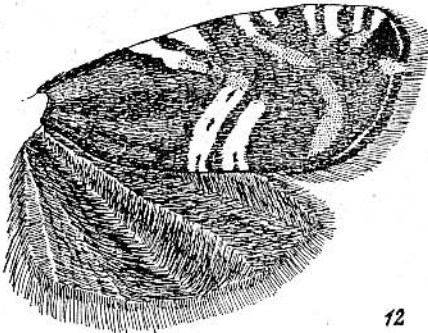
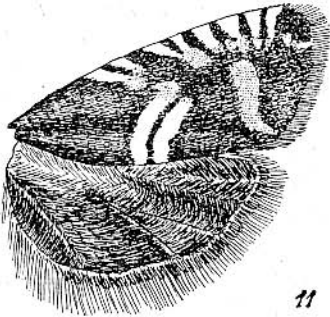
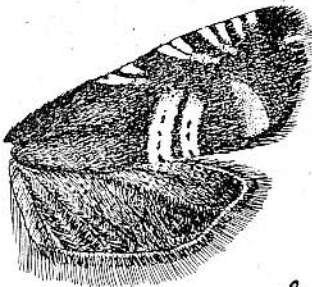
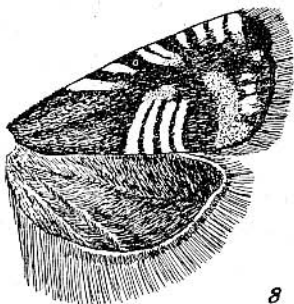
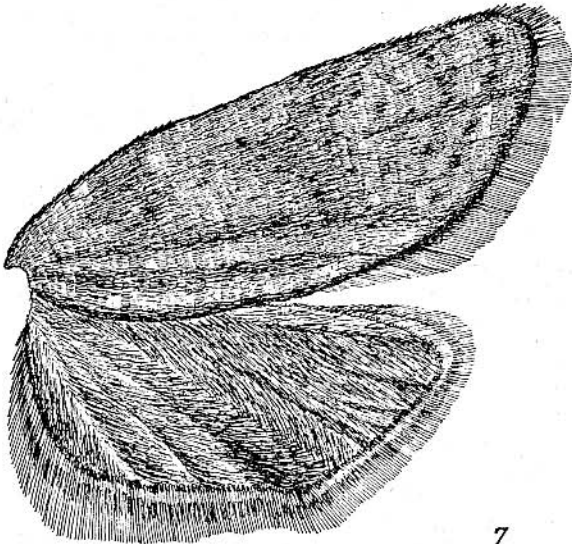
Również w budowie aparatu kopulacyjnego tak samca jak i samicy obu tych gatunków zachodzą wyraźne różnice. W samczym aparacie kopulacyjnym *Chl. maritima* Grasl. (tabl. 1, fig. 3) *sacculus* jest znacznie silniej zbudowany, *valvae* są szersze, więcej proste, *corona* jest słabiej owłosiona. Wzdłuż brzegu ramiennego *valva* owłosienie jest sztywniejsze. U *Chl. dipsacea* L. (tabl. 1, fig. 4) przy brzegu ramiennym znajduje się zaledwie jedna silna szczecinka, wówczas gdy u *Chl. maritima* Grasl. jest ich kilka. *Uncus* u *Chl. maritima* Grasl. jest dłuższy jak również i *aedoeagus*.

Płyta subgenitalna samiczego aparatu kopulacyjnego *Chl. maritima* Grasl. (tabl. 1, fig. 6) jest nieco niższa, *introitus vaginae* znacznie szerszy i głębszy niż u *Chl. dipsacea* L. (tabl. 1, fig. 5). *Signum* w *bursa copulatrix*, składające się z trzech podłużnych i jednego okrągłego ciała kolczastego, jest u *Chl. maritima* Grasl. nieco mniejsze.

Rycina aparatu kopulacyjnego *Chl. maritima* Grasl. podana była już w roku 1938 przez Heidemanna w jego pracy pod tytułem „*Chloridea maritima* Grasl. in”, Entomol. Rundschau, 55, 1938, Stuttgart.

Cnephasia bleszyński spec. nova (tabl. 2, fig. 7).

Skrzydła górne są stosunkowo wąskie, na zewnątrz nie rozszerzone, *costa* ledwie dostrzegalnie wklęsła, brzeg zewnętrzny skośny, *tornus* zaokrąglony. Brzeg zewnętrzny skrzydeł dolnych w pobliżu wierzchołka lekko wgięty. Zabarwienie obu skrzydeł prawie jednostajnie popielato-szare. W środku skrzydeł górnych od połowy *costa* do *tornus* przebiega skośna, bardzo niewyraźna, nieco od tła skrzydeł jaśniejsza, szeroka smuga. Na powierzchni skrzydła roz-

Tabl. II.

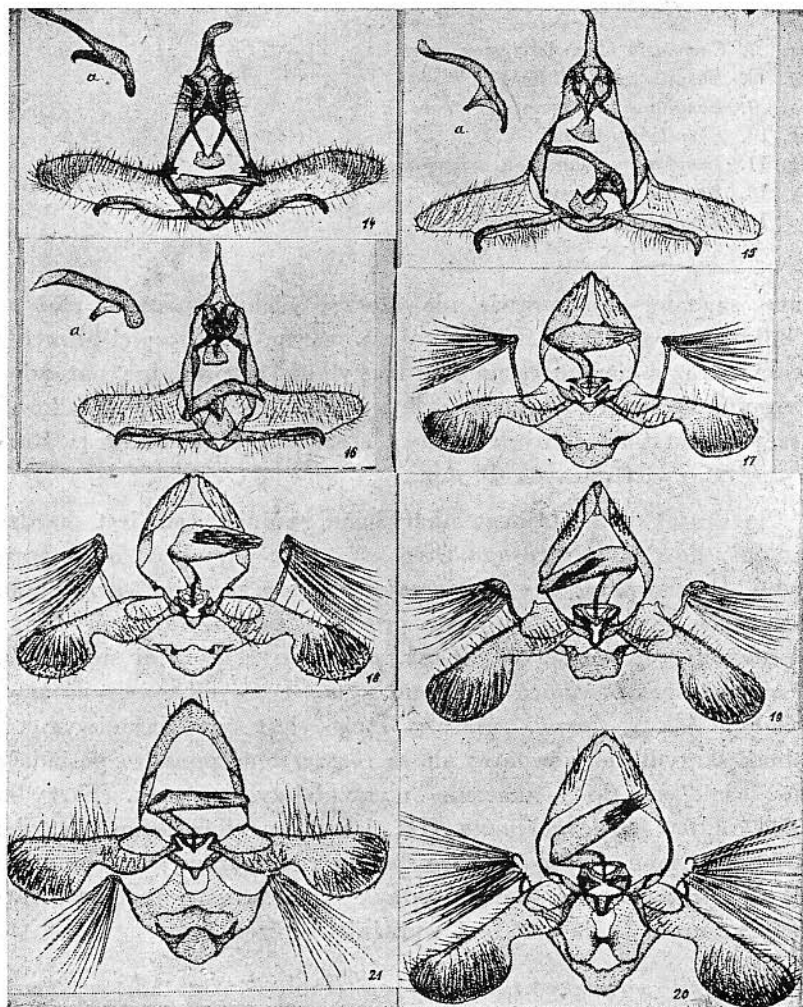
Tabl. 2.

- Fig. 7. *Cnephasia bleszyńskii spec. nova.*
 Fig. 8. *Euspila compositella* F.
 Fig. 9. *Euspila simillimana spec. nova.*
 Fig. 10. *Euspila internana* Gn.
 Fig. 11. *Euspila internana* Gn. *tristana* subsp. *nova.*
 Fig. 12. *Euspila pallifrontana* Zell.
 Fig. 13. *Euspila coronillana* Zell.

siane są miejscami prawie niewidoczne ciemne plamki, złożone z kilku nastroszonych łusek, które w zewnętrznej części skrzydła tworzą wraz z ciemno zaznaczonymi żyłkami niewyraźną siateczkę, Strzępina skrzydeł górnych popielato-szara z cienką linią nasadową, strzępina skrzydeł dolnych biaława z szeroką linią dzielącą. Rozpiętość skrzydeł górnych 16 mm.

Na skutek jednostajnego ubarwienia gatunek ten jest bardzo podobny do *Cneph. abrasana* Dup., różni się jednak od niego węższymi, na zewnątrz nie rozszerzającymi się górnymi skrzydłami. *Costa* tych skrzydeł jest prawie prosta, u *Cneph. abrasana* Dup., równomiernie wygięta. Od *Cneph. pascuana* Hb. różni się *Cneph. bleszyńskii sp. n.* również kształtem *costa*. U *Cneph. pascuana* Hb., podobnie jak u *Cneph. abrasana* Dup., jest ona lekko wygięta, jednak skrzydła na zewnątrz nie są rozszerzone, ponadto posiadają one jaśniejsze tło i znacznie wyraźniejszy rysunek. Skrzydła dolne są u *Cneph. pascuana* Hb. jaśniejsze. Kształtem skrzydeł górnych *Cneph. bleszyńskii sp. n.* jest najbardziej zbliżona do *Cneph. cupressivorana* Kenn., jednak skrzydła górne u tego ostatniego gatunku są jaśniejsze i wyraźniej nakreślone.

Samczy aparat kopulacyjny (tabl. 3, fig. 15) wykazuje podobieństwo w budowie *sacculus* do aparatu kopulacyjnego *Cneph. pascuana* Hb. (tab. 3, fig. 16), jednak u tego ostatniego gatunku *valvae* są nieco krótsze i szersze, również krótszy i grubszy jest *aedoeagus* (tabl. 3, fig. 16a), ponadto jest on słabiej wygięty. Podobnie wąski *aedoeagus* posiada aparat kopulacyjny *Cneph. cupressivorana* Kenn. (tabl. 3, fig. 14), jest on jednak prawie prosty, wówczas gdy *aedoeagus* *Cneph. bleszyńskii sp. n.* jest silnie wygięty (tabl. 3, fig. 15a), ponadto kopulaty obu tych gatunków różnią się kształtem *sacculus*.

Tabl. 3.

Fig. 14. Sameczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Cnephasia cupressivorana* Kenn. Fiume IV. a. Aedeagus. Preparat 1799.

Fig. 15. Sameczy aparat kopulacyjny (copulative apparatus of the male) *Cnephasia błeszyŃskii spec. nova*, Duszniki (Sudety), 1938, Typus. a. Aedeagus. Preparat Nr. 1722.

- Fig. 16. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Cnephasia pascuana* Hb., Jamy, pow. Grudziądz, 17. VI. 1930. a. *Aedoeagus*. Preparat Nr. 190.
- Fig. 17. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Euspila compositella* F. Góra Tuł. pow. Cieszyn, 21. VI. 1940. Preparat 1694.
- Fig. 18. Samczy aparat kopulacyjny (copulative apparatus of the male) *Euspila simillimana spec. nova*. Krzywce (Podole) 21. V. 1937. Preparat 1686.
- Fig. 19. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Euspila internana* Gn. *tristana subsp. nova*, Wólczków (Podole), 14. VII. 1935. Preparat Nr. 301.
- Fig. 20. Samczy aparat kopulacyjny (copulative apparatus of the male) *Euspila pallifrontana* Zell., Jamy, pow. Grudziądz, 22. VI. 1928. Preparat 1695.
- Fig. 21. Samczy aparat kopulacyjny (копул. аппарат самца, copulative apparatus of the male) *Euspila coronillana* Zell., Stemplew, wojew. poznańskie 28. V. 1929. Preparat Nr 1896.

Samica *Cneph. błeszyńskiej sp. n.* jest na razie nie znana. Typ złowiony został w Dusznikach (Sudety) w 1938 roku.

Pan Stanisław Błeszyński (Kraków) był tak uprzejmy i ofiarował do mego zbioru wyżej opisany okaz, za co składam mu w tym miejscu serdeczne podziękowanie i na cześć jego nazywam ten gatunek.

Euspila (Laspeyresia) simillimana spec. nova (tabl. 2, fig. 9).

Nowy ten gatunek bardzo podobny jest do *Eusp. compositella* F., z którym prawdopodobnie był dotychczas mylony.

Do rodzaju *Euspila* Stph., poza gatunkiem *E. simillimana spec. nova* należą dalsze, odnoszące się do fauny Polski cztery gatunki, które bardzo są do niego podobne: *compositella* F., *internana* Gn., *pallifrontana* Zell. i *coronillana* Zell. Wszystkie te gatunki posiadają bardzo ciemne skrzydła górne; na *costa* znajdują się cztery pary białych przecinków, z których wybiegają mniej lub więcej wyraźne ołowiane linie z niebieskawym lub fioletowym połyskiem. W pobliżu *tornus* znajduje się tego samego zabarwienia dość wysoka plama, połączona niekiedy z linią wybiegającą z drugiej pary przecinków. Stanowi ona obramowanie niewyraźnego lusterka. Mniej więcej w środku *dorsum* stoi wysoka biała plama złożona z dwóch białych haczyków, które u pewnych gatunków przedzielone są wzdłuż ciemnymi liniami. Przy brzegu zewnętrz-

nym skrzydła, w pobliżu *apex*, strzępina przedzielona jest u jednych gatunków białą, u innych ołowianą kreską. Tworzy ona tak zwane oczko apikalne. Oczko to jest zazwyczaj nieco ciemniej zabarwione niż pozostała część skrzydła.

Do rodzaju *Euspila* Stph., poza wymienionymi wyżej czterema gatunkami należy jeszcze jeden polski gatunek *Eusp. caecana* Schläg. Gatunek ten nie posiada białej dorsalnej plamy, przeto nie może być brany pod uwagę przy porównaniu z *Eusp. simillimana* sp. n.

Eusp. internana Gn. występuje na Podolu w nieco odmiennej formie, wyróżniającej się szczególnie ciemnym zabarwieniem skrzydeł dolnych, wówczas gdy typowe okazy *Eusp. internana* Gn. pochodzące z Anglii i Francji mają dolne skrzydła białe. Dla tej rasy proponuję nazwę *Euspila internana* Gn. *tristana* subsp. nova.

W celu dokładniejszego podkreślenia cech wyróżniających *Eusp. simillimana* spec. nova oraz *Eusp. internana* Gn. *tristana* subsp. nova od pozostałych czterech gatunków, podam cechy w tabeli porównawczej.

Samcze aparaty kopulacyjne wszystkich omówionych tu pięciu gatunków są do siebie podobne. W budowie *valvae* zachodzą wprawdzie pewne dość subtelne różnice, trudne bardzo do opisanie. Najlepiej są one widoczne przy porównaniu rycin 17 do 21 na tablicy 3. Ósmy sternit odwłoka ma chitynową płytkę (fig. 18) uzbrojoną w wąskie wyrostki zmiennej długości, zależnie od gatunku, na końcach których znajdują się *coremata*, zawierające pęczek długich włosków. Wspomniana wyżej płytkę posiada duże taksonomiczne znaczenie. Ma ona charakterystyczny dla każdego gatunku kształt. Płytkę ta u *Eusp. simillimana* spec. nova (tabl. 3, fig. 18) jest podobnie zbudowana jak u *Eusp. compositella* F. (tabl. 3 fig. 17). Brzeg zewnętrzny silnie schitynizowanej części nasadowej tej płytki u *Eusp. simillimana* sp. n. jest wyraźnie wybrzuszony, u *Eusp. compositella* F. brzeg zewnętrzny części nasadowej płytki jest dość głęboko wcięty. *Eusp. internana* Gn. *tristana* subsp. nova (tabl. 3, fig. 19) posiada odmiennie zbudowaną płytkę chitynową ósmego sternitu. Tu część nasadowa jest znacznie szersza. *Eusp. pallifrontana* Zell. (tabl. 3, fig. 20) jak również i *Eusp. coronillana* Zell. (tabl. 3,

fig. 21) odznaczają się chitynowymi płytkami, nie podobnymi do takowych u pozostałych trzech gatunków.

Różnice w budowie *aedoeagus* są naogół nikle, tak, że u gatunków rodzaju *Euspila* Stph. nie posiada on większej taksonomicznej wartości.

Cornuti mają kształt dłuższych lub krótszych igieł. Ilość ich zależy od tego, czy dany okaz już kopulował, czy też jeszcze nie. Po przebytej kopulacji, część *cornuti* pozostaje zazwyczaj w *bursa copulatrix* samicy.

Fig. 3

Głowa *Eusp. compositella* F.

Fig. 4

Głowa *Eusp. simillimana spec. nova.*

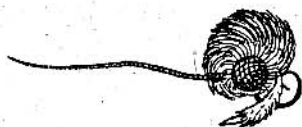

Fig. 5.

Głowa *Eusp. internana* Gn.

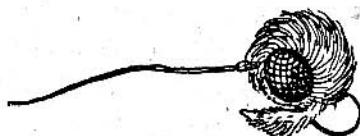

Fig. 6

Głowa *Eusp. coronillana* Zell.

Złowiłem dotychczas trzy egzemplarze *Euspila simillimana spec. nova*, jeden w Muchowcu, 29 maja 1947, dwa dalsze w Krzywczu (Podole), 21 maja 1937, i w Ustroniu (pow. Cieszyn), 31 maja 1939. Egzemplarz z Muchowca uznałem za typ (holotyp) gatunku, pozostałe za paratypy.

Tabela porównawcza gatunków

<i>Eusp. compositella</i> F. (tabl. 2, fig. 8)	<i>Eusp. simillimana</i> sp. n. (tabl. 2, fig. 9)	<i>Eusp. internana</i> Gn. (tabl. 2, fig. 10)
Rozpiętość skrzydeł górnych 9,5 mm	Rozpiętość skrzydeł górnych 9,5 mm	Rozpiętość skrzydeł górnych 11 mm
Głowa popielato-brunatna. Czoło żółtawo-białe.	Głowa szara. Czoło brudno-białe.	Głowa szara. Czoło blado-szare.
Głasczki białe, włoski na spodzie członka środkowego niezbyt długie. Trzeci członek krótki.	Głasczki żółtawo-białe, włoski od spodu członka środkowego krótkie, trzeci członek dłuższy niż u <i>E. compositella</i> F., niekiedy ciemno nakrapiany.	Głasczki białe, od góry ciemnobrunatne, włoski na spodzie członka środkowego jak u <i>Eusp. compositella</i> F., trzeci członek dłuższy.
Skrzydła górne szerokie, na zewnątrz wyraźnie rozszerzone. Brzeg ramienny prawie prosty. Brzeg zewnętrzny stromy.	Skrzydła górne węższe, mało na zewnątrz rozszerzone. Brzeg ramienny słabo wygięty. Brzeg zewnętrzny więcej skośny.	Skrzydła górne jak u <i>Eusp. simillimana spec. nova</i> .
Przestrzeń pomiędzy pierwszą parą przecinków na <i>costa</i> a drugą jest nieco większa niż taka sama przestrzeń pomiędzy drugą a trzecią parą przecinków.	Przestrzeń pomiędzy pierwszą parą przecinków na <i>costa</i> a drugą jest prawie dwa razy większa niż taka sama przestrzeń pomiędzy drugą a trzecią parą przecinków.	Przestrzeń pomiędzy pierwszą parą przecinków na <i>costa</i> a drugą jest taka sama, jak pomiędzy drugą a trzecią parą.
Ciemne linie przecinające wzdłuż oba białe haczyki stojące na <i>dorsum</i> są tak szerokie jak przestrzeń pomiędzy tymi haczykami	Ciemne linie przecinające wzdłuż białe haczyki stojące na <i>dorsum</i> są częściowo poprzerywane i węższe od przestrzeni pomiędzy haczykami.	Ciemnych linii przecinających wzdłuż białe haczyki stojące na <i>dorsum</i> brak.
Pomiędzy lusterkiem a brzegiem zewnętrznym znajduje się kilka białych łusek.	Białych łusek pomiędzy lusterkiem a brzegiem zewnętrznym brak.	Białych łusek brak.
Miejsce przecięcia strzępiny poniżej <i>apex</i> zaznaczone jest zazwyczaj owianio połyskującymi łuskami.	Strzępina poniżej <i>apex</i> wąsko biało przecięta.	Strzępina poniżej <i>apex</i> szerzej biało przecięta.
Skrzydła dolne ciemnobrunatne, u nasady białawe.	Skrzydła dolne ciemnobrunatne, u nasady nieco rozjaśnione.	Skrzydła dolne białe, <i>apex</i> oraz brzeg zewnętrzny ciemnobrunatne.
Uda pierwszej pary nóg białe, lekko brunatno przypruszone. Golenie drugiej pary nóg białawe. Golenie trzeciej pary nóg białawe, przy końcu brunatne.	Uda pierwszej pary nóg brunatne. Golenie drugiej pary nóg brunatne. Golenie trzeciej pary nóg również brunatne.	Uda pierwszej pary nóg ciemnobrunatne. Golenie drugiej pary nóg ciemnobrunatne. Golenie trzeciej pary nóg również ciemnobrunatne.

rodzaju *Euspila* Stph.

<i>Eusp. internana</i> Gn. <i>tristana</i> subsp. nova (tabl. 2, fig. 11)	<i>Eusp. pallifrontana</i> Z. (tabl. 2, fig. 12)	<i>Eusp. coronillana</i> Z. (tabl. 2, fig. 13)
Rozpiętość skrzydeł górnych 11 mm	Rozpiętość skrzydeł górnych 12 mm	Rozpiętość skrzydeł górnych 10,5 mm
Głowa brunatna.	Głowa brunatna.	Głowa brunatna.
Czoło żółtawo-białe.	Czoło żółtawo-białe.	Czoło brunatno-szare.
Głaszczki białe, włoski na spodzie członka środkowego niezbyt długie, członek trzeci jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova	Głaszczki jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova.	Głaszczki białawe, szeroko owłosione, włoski na spodzie członka środkowego długie, nastroszone, członek trzeci ukryty w tych włoskach.
Skrzydła górne jak <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova. Brzeg ramienny słabo wygięty. Brzeg zewnętrzny skośny.	Skrzydła górne szerokie, brzeg ramienny wygięty, brzeg zewnętrzny stromy.	Skrzydła górne jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova, nieco dłuższe, brzeg ramienny prosty, brzeg zewnętrzny skośny.
Jak u <i>Eusp. compositella</i> F.	Jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova.	Jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova.
Jak u <i>Eusp. internana</i> Gn.	Jak u <i>Eusp. simillimana</i> spec. nova,	Jak u <i>Eusp. internana</i> Gn.
Białych łusek brak.	Białych łusek brak.	Białych łusek brak.
Strzępina poniżej apex wąsko biało przecięta.	Jak u poprzedniego gatunku.	Jak u <i>Eusp. compositella</i> F., niekiedy biało przecięta.
Skrzydła dolne ciemnobrunatne, u nasady białawe.	Skrzydła dolne ciemnobrunatne.	Skrzydła dolne ciemnobrunatne.
Uda pierwszej pary nóg ciemnobrunatne, zewnątrz biało obrzeżone. Golenie drugiej pary nóg bladobrunatne, przy końcu ciemniejsze. Golenie trzeciej pary nóg brunatne, przy końcu białawe.	Nogi jak u poprzedniego gatunku.	Uda pierwszej pary nóg ciemnobrunatne. Golenie drugiej pary nóg ciemnobrunatne, przy końcu biało znaczone. Golenie trzeciej pary nóg brunatne, przy końcu białe.

Резюме

Автор обращает внимание исследователей фауны чешуекрылых Польши на небольшую статью Варнеке „*Boarmia manuelaria* H.S. (*ilicaria* H.G.) in Mitteleuropa, insbesondere in Deutschland”, Ent. Zeitschr., 54, 1940, Nr 8, Stuttgart, p. 57—59. В этой статье Варнеке сообщает, что вид *B. manuelaria* H.S. найден был в окрестностях Быдгощи.

Кроме того он подчеркивает видовую разницу между *B. manuelaria* H.S. и очень близко стоящим к нему видом *B. secundaria* Esp. Разница в рисунке крыльев у обоих видов значительна и особенно выделяется на приложенной копии рисунка в статье Варнеке (фиг. 1 и 2).

Chloridea maritima Grasl. (табл. 1 фиг. 2). Автор сравнивает этот вид с очень похожим видом *Chl. dipsacea* L. (табл. 1 фиг. 1). Эти два вида были обыкновенно смешиваемы. Автор обращает внимание на характерные черты каждого из них, позволяющие легко отличить один от другого. Видовая разница выступает также в морфологии копулятивных аппаратов (табл. 1 фиг. 3, 6, 4 и 5).

Sperhasia bleszyński sp. nov. Передние крылья сравнительно узкие, к наружи не расширяются. Костальный край крыла еле заметно вогнут, внешний край косой. Торнус закругленный. Внешний край задних крыльев у вершины слегка вдавлен. Оба крылья почти одноцветные, пепельносерые. Посередине передних крыльев, от середины переднего края, наискось по направлению внутреннего угла пробегает широкая, еле заметная светлая полоса. По поверхности крыла рассеяны нежные темные пятнышки, более резко выступающие во внешней части крыла. Бахромка передних крыльев пепельносерая с темной базальной полоской. Бахромка задних крыльев беловатая с широкой, делящей ее на две части, темноватой полоской. Длина переднего крыла 7 мм.

Окраской своей этот новый вид напоминает *C. abrasana* Dup., от которого отличается более узкими передними крыльями. От *C. pascuana* Hb. отличается он прямым

передним краем переднего крыла. Формой крыльев *Cn. bleszyński sp. n.* более всего похож на *C. cupressivorana* Кэпп., однако своими почти одноцветными передними крыльями и более темными задними крыльями легко от него отличается.

Копулятивные аппараты *Cn. bleszyński sp. n.* и *Cn. rascuana* Нв. довольно сходны, однако у первого вида аедоеагус гораздо уже. Похожий узкий аедоеагус имеет копулятивный аппарат *Cn. cupressivorana* Кэпп., но тут саккулюс сильно выгнут, у *Cn. bleszyński* саккулюс почти совершенно прямой.

Cn. bleszyński sp. n. найден в 1938 году в Душниках (Судеты).

Euspila (Laspeyresia) simillimana spec. nova (табл. 2, фиг. 9.) Голова (фиг. 4) серая, лоб грязнобелый, шупики желтоватобелые, волоски на среднем членике короткие, третий членик длиннее чем у *Eusp. compositella* F. (фиг. 3). Передние крылья к наружи мало расширены, передний край слабо выгнут, наружный край косой. Расстояние между первой парой белых крючков у переднего края крыла и второй парой, два раза больше, чем расстояние между второй и третьей парой. Темные линии разделяющие вдоль белые крючки, стоящие в середине внутреннего края, уже темной полосы фона разделяющей оба крючка. Бахромка под вершиной крыла прорезана белой черточкой. Задние крылья черноватые, у основания беловатые. Бедра передней пары ног темнокоричневые, голени средней и задней пары такой-же окраски.

Длина переднего крыла 4,25 мм.

Копулятивный аппарат самца (табл. 3 фиг. 18) очень похож на *Eusp. compositella* F. (табл. 3 фиг. 17), однако вальвы немного шире. Хитиновая пластинка восьмого стернита иначе построена.

Этот новый вид найден автором в мае в окрестностях Сталинограда, в Бескидах и в западной Украине.

Euspila internana Gn. *tristana* subsp. *nova* (табл. 3, фиг. 11).

Голова темная, лоб желтоватобелый, щупики белые, волоски на среднем членике неособенно длинные, третий членик как у *Eusp. internana* Gn. Расстояние между первой парой белых крючков на переднем крае крыла и второй парой немного больше расстояния между второй и третьей парой крючков. Темных линий, разрезающих белые крючки, стоящие в середине внутреннего края крыла, нет. Бахромка под вершиной переднего крыла прорезана белой полоской. Задние крылья черноватые, у основания беловатые. Длина переднего крыла 5 мм.

Копулятивный аппарат самца (табл. 3 фиг. 19) похож на *Eusp. compositella* F. (табл. 3 фиг. 17). Вальвы шире; сильно хитинизированное основание пластинки восьмого стернита иначе построено.

Этот новый подвид найден автором в нескольких экземплярах в июне в западной Украине.

Вышеописанный новый вид и новый подвид автор сравнивает с остальными видами рода *Euspila* Stph. принадлежащими к фауне Польши, а именно: с *Eusp. compositella* F., *internana* Gn., *pallifrontana* Zell. и *coronillana* Zell. Шестой вид принадлежащий к роду *Euspila* Stph. и тоже встречающийся в Польше — *Eusp. caecana* Schläg не может быть сравнен с остальными видами, так как у него не достает больших белых крючков, стоящих в середине внутреннего края передних крыльев.

Summary

The author draws attention to a paper by G. Warnecke „*Boarmia manuelaria* H. S. (*ilicaria* H. G.) in Mitteleuropa, insbesondere in Deutschland” (Ent. Z. 54, 1940, Nr 8, Stuttgart, p. 57—59) who quotes Bydgoszcz as the place where *Boarmia manuelaria* H. S. was collected, and this seems to be the only station in Poland of that species. The author discusses then in detail the specific differences between *Chloridea maritima* Grasl. (table 1, fig. 2) and *Chl. dipsacea* L. (table 1, fig. 1) The first named species in comparison with *Chl. dipsacea* has a more oblique postmedial band on the upper wing and a somewhat different dark pattern on the lower wing. In the copulatory organs the

sacculus of the male *Chl. maritima* (tabl. 1, fig. 3) is broader and more robust, the *valvae* are also more broad and straight and the *uncus* longer than in *Chl. dipsacea*. (table 1, fig. 4). In the female apparatus the subgenital plate is lower and the *introitus vaginae* is much wider and deeper in *Chl. maritima* than in *Chl. dipsacea* (table 1, fig. 5). *Chloridea maritima* is a species little known in Poland and most probably often confused with *Chl. dipsacea*.

Cnephasia bleszyńskii spec. nova (table 2 fig. 7).

Upper wing comparatively narrow, not broadening outwards. *costa* almost quite straight, the outer margin oblique, *tornus* rounded. The outer margin of the lower wings is slightly concave subapically. Both wings are almost uniformly ashen-gray. In the centre of the upper wings from the middle of the *costa* to the *tornus* runs a inconspicuous band of a somewhat lighter colour than the rest of the wing. The surface of the wing is scattered with darker groups composed of a few upright scales, which in some places are almost invisible and on the outer part of the wing form, together with the dark nervures, an inconspicuous reticulation. The fringe of the upper wings is ashen-gray with a dark basal line, that of the lower wings is whitish with a broad dividing line. Span of upper wings — 16 mm. In the form of its wings this new species approaches *Cneph. cupressivorana* Kenn., while in its coloration it comes near to *Cneph. abrasana* Dup.

The male copulatory apparatus (table 3, fig. 15) resembles that of *Cneph. pascuana* Hb. (table 3, fig. 16), the *aedoeagus* however is much narrower and longer just like in *Cneph. cupressivorana* Kenn. (table 3, fig. 14) Female unknown. — The type specimen of *Cneph. bleszyńskii spec. nova* has been collected in Duszniki (Sudeten).

Euspila (Laspeyresia) simillimana spec. nova (table 2, fig. 9). The head (fig. 4) is grey, the *frons* is dirty-white the *palpi* are yellowish-white, the hairs on the under part of their middle joint are short, their third joint is longer than in *Eusp. compositella* F. (fig. 3) and sometimes darkly dotted. The upper wings are outwardly not much broader, the humeral margin is slightly curved and the outer margin is oblique. The space between the first and

second pairs of commas on the *costa* is almost twice as wide as between the second and the third pair of commas. The dark lines running lengthwise over the white hooks on the dorsum are partly discontinuous and are narrower than the space between the hooks. The fringe below the apex is cut across by a narrow white line. Lower wings are dark brown, lighter towards the base. The *femora* of the first pair of legs are brown, the *tibiae* of the second and third pairs are also brown. The fringe of the upper wings is grey with a dark basal line, the fringe of the lower wings is whitish and divided by a dark line. Span of upper wings — 9,5 mm.

The male copulatory apparatus (table 3, fig. 18) resembles that of *Eusp. compositella* F. (table 3, fig. 17). The *valvae* are somewhat broader and chitinous plate of the eighth sternite is of a differing build. This species has been collected near Katowice in May, and in Podolia and the Beskidy (Carpathians).

Euspila internana Gn. *tristana* subsp. *nova* (table 3 fig. 11). Head brown, *frons* yellowish-white, *palpi* white, hairs on the underpart of their middle joint are not very long, the third joint is like in *Eusp. internana* Gn. The wing form resembles that of the typical species. The space between the first and second pairs of commas is somewhat wider than that between the second and the third. There are no dark lines running lengthwise on the hooks on the *costa*. The fringe below the apex is cut across by a narrow white line. The lower wings are dark brown, basally whitish. The fringe of the upper wings is grey with a dark basal line, that of the lower wings is pure white with a dark dividing line. The *femora* of the first pair of legs are brown framed outwardly with white, the *tibiae* of the second pair are pale brown, darker near the ends, the *tibiae* of the third pair are brown and whitish near their ends. Span of upper wings — 11 mm.

The male copulatory apparatus (table 3, fig. 19) also resembles that of *Eusp. compositella* F. The *valvae* are much broader, the strongly chitinous basal part of the eighth sternite is much broader. *Eusp. internana* Gn. *tristana* is found in Podolia.

A tabular method has been applied for comparing the five species of the genus *Euspila* found in Poland. *Eusp. internana* Gn. subsp. *tristana*, *Eusp. compositella* F., *Eusp. internana* Gn., *Eusp. pallifrontana* Zell. and *Eusp. coronillana* Zell. have been compared with *Eusp. simillimana* spec. nova. The sixth species of that genus, namely *Eusp. caecana* Schläg. was not taken in consideration, for owing to a complete lack of dorsal hooks it could not be compared to *Eusp. simillimana* sp. n.